

214

Peisajul recent

Director	arh. Bruno Andreșoiu
Redactor-șef	arh. Anda Zota
Concept layout	Daniel & Andrew
Grafică	Cătălin Artenie
Secretar de redacție	Andreea Amzoiu
Redactori	Manuela Zipiși, Iuliana Dumitru, Cristian Brăcăcescu, Viorica Buică, Ioana Păunescu, Anca Rotar
Colaboratori	Silvia Gugu, Catrinel Negru
Fotografie	Șerban Bonciocat, Cosmin Dragomir, Cornel Lazia, Andrei Mărgulescu, Vlad Pătru, Sabin Prodan, Cristina Stamate, Arthur Țințu
DTP, Procesare imagine	Cristian David
PR & Comunicare	Diana Badea, Iulia Flutur-Rusu
Publicitate & Marketing	Petre Lică – petre.lica@igloo.ro Alexandru David – alexandru.david@igloo.ro
Financiar	Ioana Nastea, Magnolia Boșținaru
Abonamente / Distribuție	Alina Dobrinioiu – abonamente@igloo.ro Petre Ghidarcea – distributie@igloo.ro
Tipar	Master Print Super Offset

A	Brezoianu 4 050023, București S5
T	021 313 411 8 031 805 201 0
F	021 313 411 8
@	office@igloo.ro

igloo.ro
facebook.com/igloo.magazine
instagram.com/igloo.magazine

București, © igloomedia, 2023
ISSN 1583-7688

Toate drepturile sunt rezervate.
Ele sunt protejate de legile în vigoare privitoare la dreptul de autor.
Orice reproducere totală sau în detaliu, prin orice fel de mijloace de copiere
sau transmisie, este interzisă fără acordul editurii Igloo Media.

-
- 12 O istorie regăsită: *Goldstein/Maicu. Vilele moderne. Constanța 1931-1940*
-
- 14 Their *Rhino is not a Myth*, ci bucurie vizuală și libertate de imaginare. Bienala de artă contemporană Art Encounters de la Timișoara
-
- 16 Ca să poată trăi, să poată crea. *Victor Brauner: Invenții și magie* la Muzeul Național de Artă Timișoara
-
- 22 Toate grădinile lumii. *Garden Futures* la Vitra Design Museum

Arhitectură

Proiecte din România

-
- 28 Sediul DACCA – antiteză și ritm
-
- 34 Geometria armonioasă a locuirii colective: WIN Herăstrău
-
- 42 Spațiu structură
-
- 50 Slow living la Iki, în Măgura

-
- 60 The Edit, o casă design a esteticului cu sens
-
- 68 Un proiect modernist plantat în Grădina Botanică

Proiecte internaționale

-
- 77 Texturile luminii. Bali

-
- 82 Modernism. Eclectism. Casablanca

- 90 „Renaturalizarea” râului Aire – spre o nouă ecologie
- 94 Un parc peste râu: Little Island din New York
- 98 Art Biotop Water Garden: natură creată în timp
- 102 Haosul controlat al unui accelerator de particule. Peisagistica laboratoarelor MAX IV
- 106 Nicolas Tribou: „București este un colaj dadaist, plin de contradicții”

- 112 Peisaj și arhitectură. O conversație cu Christian Beros
- 116 Exerciții arhitecturale pentru ființe mici

Sustenabil

- 122 **Arhitectură:** O fabrică verde
- 126 **Tehnologii:** Organic-tehnologic. O disciplină nouă: *Baubotanik*
- 130 **Design:** Despre sustenabilitate în bijuterie cu Angela Ciobanu: „Deșeurile produse de activitatea umană, prezente în cantități sufocante, vor deveni noul aur”

Spațiu public

- 134 **Activiști urbani:** Spații (re)deschise. Cu fața către oraș
- 138 **Proiecte din România:** Trei străzi din Cluj-Napoca sau firescul de zi cu zi
- 142 **City Plus:** O nouă tipologie de spațiu public?

Femei în arhitectură

- 150 Alina Filipoiu: „Cred că povestea noastră este despre muncă, voință, noroc de a ne fi găsit și certitudine că împreună suntem mai puternici.”

igloo trends

- 158 Color blocking: energie și culoare în bucătărie

Degustbun

- 167 **Meniul zilei:** G.Y.S.T. sau Copenhaga de la București
- 172 **Meniul zilei:** Ce nu ar trebui să lipsească de la o cină #degustbun? Aflăm de la Nocturn Flowers, în jurul unei mese bine aranjate

- 176 **Desert:** Pe strada Roma, la o bezea-emoție fină
- 180 **Digestiv:** Din Caraibe în toată lumea: pe aripile romului
- 184 **Taclale:** Cu Primitiv Plants despre magia grădinilor perene

O istorie regăsită:

Goldstein/Maicu.
Vilele moderne.

Constanța 1931-1940

We know
books

Text
Foto

Iuliana Dumitru
Atelierul de Grafică

Nu cred că e nevoie de prea multe vorbe ca să descrii entuziasmul pe care îl trezește, din prima clipă, volumul *Goldstein/Maicu. Vilele moderne. Constanța 1931-1940*, fără îndoială una dintre cele mai frumoase cărți românești de arhitectură din ultima vreme. E un proiect editorial inițiat și coordonat de arh. Dorothee Hasnaș, cu un colectiv de autori format din arh. Andreea Cel Mare, arh. Mihaela Criticos, arh. Radu Cornescu și ist. Ciprian Plăiașu. Concepția grafică – care merită o mențiune specială – îi aparține Carlei Duschka, de la Atelierul de Grafică. Volumul a apărut la Editura Universitară „Ion Mincu”, cu sprijinul OAR, și îl puteți găsi în librării la un preț foarte prietenos. Ce veți descoperi la interior va fi chiar mai mult decât anunță titlul și coperta, fie și dacă subiectul ar părea să nu vă intereseze în mod deosebit.

Norocul (editorilor și al cititorilor deopotrivă) face însă ca subiectul să fie (sau să devină) inevitabil interesant. Pentru că e vorba de Constanța, oraș de care probabil pe toți ceva ne leagă, în mod activ sau latent; pentru că recuperează povestea discretă, puțin știută, a tânărului arhitect și inginer Haim „Harry” Goldstein (1905-1975), cel ce avea să devină, în perioada comunistă, Horia Maicu, arhitect-șef al Bucureștiului și autor al unor proiecte precum Casa Scânteii, Teatrul Național, Sala Palatului, Monumentul din Parcul Carol ș.a.; pentru că descifrează și reconstituie, istoric și arhitectural, un teritoriu de semne, de prezențe și absențe aparținând unei lumi ce se descompune, lent, sub ochii noștri; pentru că, urmând același gând al dispariției, valorifică o arhivă inedită de schițe – arhiva Goldstein, găsită în 2014 într-o pubelă de pe Str. Batiștei. O întâmplare pe cât de miraculoasă, pe atât de gravă și de absurdă, ce amintește de situația precară și fragilă a atâtor arhive de arhitectură din România și, odată cu ele, a unei întregi memorii culturale.

Ce veți găsi, concret, în paginile cărții? O privire de context asupra Constanței ante- și interbelice; o extrem de

utilă prezentare teoretică a stilurilor, curentelor și limbajelor din arhitectura românească modernistă și a fenomenelor de interferență; detalii din peste 60 de imobile semnate de Goldstein în Constanța anilor '30 și indexarea lor; mai mult de 300 de fotografii de epocă și de azi; schițe și desene de arhivă, ce dezvăluie dimensiunea creativă și tehnică a procesului de proiectare de-atunci, precum și particularitățile amprentei Goldstein; un mic îndreptar de bune practici de întreținere și renovare a imobilelor moderniste; un capitol ce propune un tur arhitectural prin Constanța imobilelor Goldstein – nu o invitație livrescă, ci una cât se poate de concretă de a lua orașul la pas, cu o privire mai proaspătă și mai pătrunzătoare.

Întrebând-o ce a bucurat-o cel mai mult de-a lungul cercetării și ce rămâne în urma ei, Dorothee ne-a mărturisit: „Mi-a plăcut că am avut ocazia să lucrez cu profesioniști în domeniu și am învățat de la ei, indiferent că a fost vorba de grafică, istorie sau arhitectură. E un privilegiu să poți aduce împreună profesioniști din direcții diferite – și să-i lași să-și facă treaba, fiecare în domeniul său. Așa am reușit, de fapt, să facem o carte care să vorbească publicului larg, nu doar arhitecților: un ghid pentru Constanța respectivei perioade, pe care-l poți folosi pentru un city-break, de pildă. Am scos la lumină o arhivă fenomenală, care acum poate circula fără a se distruge. Filiala București a Ordinului Arhitecților a achiziționat arhiva, ea putând fi cercetată mai departe. E deci un început, nu un document exhaustiv, de aici putându-se investiga în continuare o mulțime de direcții: despre stil, ce s-a preluat din el în episoadele următoare ale carierei lui Goldstein/Maicu. De asemenea, am apucat să văd Constanța cu alți ochi, cu poveștile ei, care acum se transmit mai departe. Arhitectura este, prin natura ei, publică și include o mulțime de informații, pe lângă dimensiunea estetică. Când le descifrezi îți asumi altfel orașul, iar eu cred că poveștile sunt cele care pot schimba felul în care privim lucrurile.”

LBRIS

We know
books

MAXI SLIDING PANELS, SELF BOLD CABINET. DESIGN GIUSEPPE BAVUSO

 PINUM

Pinum Doors and Windows
Soseaua Pipera no. 61
Sector 2, 020111 Bucharest
T +40 021 233 34 31
rimadesio@pinum.ro
www.pinum.ro

rimadesio.com

Rimadesio

Their Rhino is not a Myth,
ci bucurie vizuală și libertate
de imaginare. Bienala de artă
contemporană Art Encounters
de la Timișoara

Text

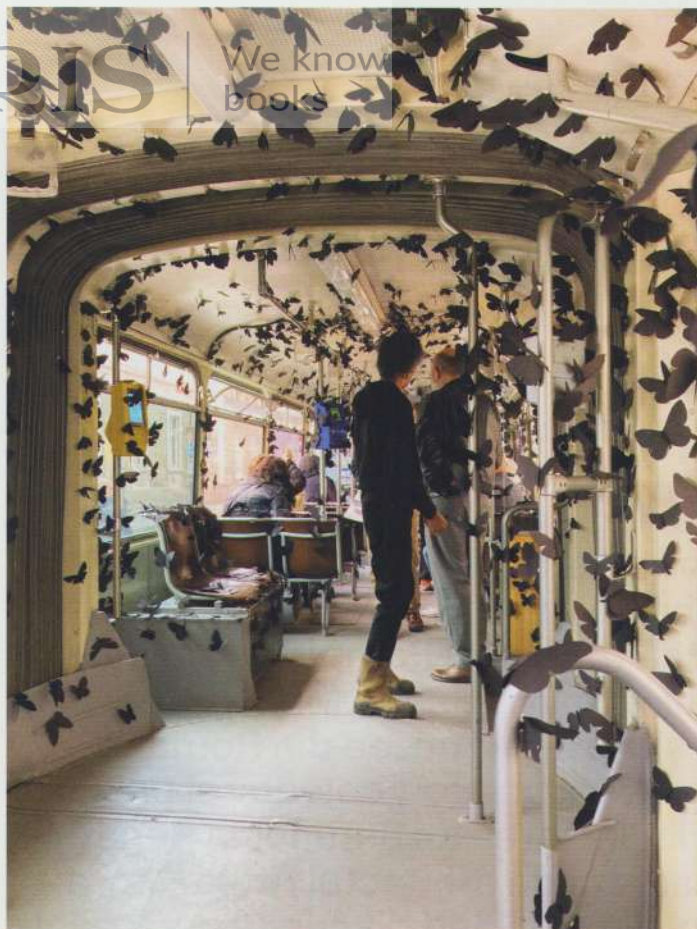
Manuela Zipse

Timișoara este în 2023 Capitală Europeană a Culturii și îi stă chiar foarte bine în această ipostază. Și nu numai pentru că multiculturalul și calmul oraș de pe malurile Begăi a reușit să restaureze, spre exemplu, în baroca Piața a Unirii și pe străzile adiacente majoritatea clădirilor-bijuterie în stil Secession, Art Nouveau etc., ci și pentru că se bucură de o efervescentă serioasă de artă pe metrul pătrat.

Inaugurată în weekendul 19-21 mai, cea de-a cincea ediție a Bienalei de Artă contemporană Art Encounters a adus Timișoarei suflul frenetic al unui festival de film, care te face să alergi pe străzile orașului pentru a te asigura că nu vei pierde nimic. Iar agenda Bienalei vă va umple garantat cel puțin un weekend care poate fi pus la cale și trăit până în 16 iulie.

Stoyan Dechev,
Sculptor 1, 2016, granit,
180 x 220 x 340 cm;
Foto: courtesy of
the artist

Carlos Amoraes, Instalația *Black Cloud*, Tramvaiul 6; Foto: Manuela Zîpiși

Dan Vezentan, Expoziția *după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după*, Cazarma U; Foto: Manuela Zîpiși

Bienala Art Encounters conectează din 2015 înapoi tărâmul artiștilor contemporani din toată lumea cu publicul, iar ediția 2023 nu face excepție, propunând întâlnirea cu lucrările a peste 60 de artiști din 21 de țări.

Unul dintre punctele forte ale Bienalei este, dincolo de deschiderea internațională, oportunitatea de a descoperi artiști (mulți dintre ei chiar la început de drum) din întreaga țară, printre aceștia numărându-se: Alina Cioară, Floriana Cândea, Megan Dominescu, Ciprian Mureșan, Cristian Răduță, Anca Munteanu Rimnic, Mihaela Vasiliu (Chlorys), Sorina Vazulina etc. Dacă ar fi să îi caracterizăm global, deși e musai să fie experimentați individual, am putea vorbi despre o multidisciplinaritate sub semnul căreia coexistă pictura, desenul, colajul, sculptura cu expresia video, instalațiile, știința și tehnica, ca să nu mai vorbim despre performance-uri. Și nici nu e de mirare, având în vedere că ediția din acest a fost așezată sub semnul unui concept care combină arta, știința și ficțiunile intitulat *My Rhino is not a Myth. art science fictions*. Curatoriată de către Adrian Notz (curator la Centrul ETH AI, și, printre altele fost director artistic al Cabaret-ului Voltaire din Zürich) alături de o echipă de tinere curatoare și scriitoare (Cristina Bută, Monica Dănilă, Ann Mbuti, Edith Lázár, Cristina Stoenescu și Georgia Țidorescu) și de directorul artistic, Diana Marincu, ediția 2023 propune un concept care călătorește din secolului XVI până astăzi deschizând calea percepției realității drept „rețea de procese complexe”. Pornind de la Rinocerul lui Albrecht Dürer din 1515, exemplu de virtuozitate artistică și științifică în reprezentarea unui animal pe care artistul nu îl văzuse vreodată, și ajungând la piesa lui Eugen Ionescu, *Rinocerii*, Bienala „revendică această putere de a rezista formelor de conformitate și

se bazează, în schimb, pe capacitățile imaginative ale științei și artei de a crea breșe în structurile de veridicitate acceptate și de a aborda procese neinventariate.” Punctul de pornire al explorării este complexul ISHO, unde se află și sediul Fundației Art Encounters și unde se poate vizita (până în 18 iunie) inclusiv expoziția *The Impossible Body*, a lui Adrian Ghenie, care propune (și) o serie de desene de o impresionantă forță plastică ce explorează tumultul din jurul corpurilor. Sunt foarte multe de spus despre ediția Art Encounters 2023, bogată și în evenimente conexe care pun într-o nouă lumină inclusiv comunitatea spațiilor de tip artist-run. Alegem să încheiem periplul cu invitația de a ajunge la Timișoara și cu doar câteva expoziții care au rămas în memorie și pe care le-am reexplora cu plăcere:

Instalația *Sensitive Dependence* a Florianei Cândea, care experimentează cu biomateriale și noile media, combinând cercetarea științifică cu felul în care cogniția, percepția etc. sunt declanșate în cadrul relației om-natură.

Arantxa Etcheverria și reprezentările ei foto-geometrice ale unor „amazoane” contemporane;

Instalația *Black Cloud* semnată Carlos Amoraes, care s-a inspirat din fenomenul migrației fluturilor monarh din Canada până în Mexic pentru a popula spațiul tramvaiului numărul 6 cu o puderie de fluturi negri din hârtie și alături de care puteți călători și vizita orașul. Instalația se itinerează și la MNAC București până în 1 octombrie;

(în afara Bienalei) **Expoziția *după SCULPTURĂ / SCULPTURĂ după*** de la Cazarma U, unde sculpturile a peste 70 de artiști sunt inspirat puse în scenă grație designului expozițional semnat de către Sorina Jecza și Attila Kim prin Fundația TRIADE și Attila Kim • Architects.

Ca să poată trăi, să poată crea.
Victor Brauner: Invenții și magie
la Muzeul Național de Artă
Timișoara

Text
Foto

Diana Badea
Muzeul Național de Artă Timișoara

Între 17 februarie și 28 mai 2023 a avut loc expoziția-manifest *Victor Brauner: Invenții și magie*, curatoriată de Camille Morando, la Muzeul Național de Artă Timișoara, prima și cea mai importantă retrospectivă a artistului în țara sa de origine. Cu peste 100 de lucrări expuse (picturi, desene, sculpturi, documente și ilustrație de carte, film documentar), dintre care mai bine de 40 de lucrări au fost oferite cu titlu de împrumut special din partea Centrului Pompidou din Paris, alături de lucrări din colecțiile muzeelor Saint Étienne Métropole (MAMC+), Musée Cantini Marseilles și ale altor muzee din România sau colecții private, expoziția a reprezentat un efort colectiv și un omagiu la o sută douăzeci de ani de la nașterea lui Brauner în Regatul României. Scenografia expoziției, realizată de arhitectul Attila Kim, a creat o traiectorie intimă, fluidă, limpede, dublând discursul curatorial prin aceeași claritate și profunzime hermeneutică, de sens.

Vedere
din expoziție

Autoportret, 1931,
ulei pe lemn, 22 x 16,2 cm

LBRIS

We know
books

Mama miturilor, 1965,
ulei pe pânză și lemn
vopsit pe placaj,
144 x 200 x 3 cm

București/Paris, dus-întors-dus. Născut în 1903, la Piatra Neamț, într-o familie de evrei hasidici, Brauner a trăit aproape întreaga sa viață sub teroarea geografiei, pe care a declarat-o ca fiind „cea care rămâne cel mai mare dușman al meu și tot ea este cea care mi-a făcut cele mai mari necazuri în viață”. În ciuda sau poate tocmai datorită condiției sale de exilat și de indezirabil al Europei, artistul s-a remarcat între anii 1920 și 1930 ca figură decisivă a avangardei bucureștene. Trecând prin faze estetice de factură cubistă, expresionistă și constructivistă, publică în 1924, împreună cu Ilarie Voronca, unicul număr al revistei *75 HP* – cea mai importantă publicație de avangardă din România, atât prin grafică, cât și prin textele-manifest –, introducând noțiunea de pictopoezie. După două șederi temporare la Paris, 1925-1927 și 1930-1935, contexte care i-au permis să importe idei și rute dadaiste și suprarealiste la București, artistul reușește să emigreze definitiv în 1938 în capitala Franței.

Problema ochiului. Dacă *studiumul*, în termenii lui Barthes, al imaginărilor și corpusului de lucrări brauneriene îl reprezintă gustul pentru ezoteric, magie, clarviziune, atunci *punctumul* – înțepătura, fisura, „acel hazard care mă împunge (dar mă și rănește, mă sfâșie)” – va fi evenimentul ce va confirma autoportretul pe care artistul-vizionar și l-a pictat în 1931. Brauner se auto-reprezintă cu ochi

enucleat, realitate care se va adevăra câțiva ani mai târziu în urma unei altercații. Astfel, lucrarea devine certificatul de autenticitate al hazardului obiectiv, adică „al puterii dorinței de a configura realul”, atât de drag suprarealiștilor.

Un suprarealism bine-temperat. În anii 1930 aderența lui Brauner la suprarealism devine incontestabilă. Vizibil influențat de spațialitatea vidă, amenințătoare, specifică picturilor lui Yves Tanguy, de peisajele inanimate, metafizice, în care lumea apare ca scenă a unui teatru de marionete absurd à la De Chirico, dar și de materia diluviană a lui Dalí, Brauner rămâne totuși, întreaga sa viață, un însingurat, un *outsider* total, deviind și angajându-se mereu pe rute ocolitoare, greu de clasat și surprins în curente, stiluri sau frății. De altfel, în noiembrie 1948 artistul va fi expulzat din grupul oficial al suprarealiștilor.

Către o nouă poetică. Între 1950 și 1960, Victor Brauner caută să depășească suprarealismul fără a-l nega însă, lucrările sale fiind marcate de eclecticism și compresie stilistică, de culori vii și grafism puternic. Va continua să experimenteze și să reinventeze noi și noi bestiare și mitologii personale, recurgând la simboluri și iconografii îndepărtate cultural și temporal, ca cele ale Egiptului antic, artei africane sau oceanice. Va muri la 12 martie 1966 la Paris, în anul în care urma să reprezinte Franța la Bienala de la Veneția.

Vedere din expoziție

